

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

ת"ע 44175-08-21 ת' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

בפני כבוד השופטת יפעת שקדי שץ

בעניין: המנוחה

המבקשת כ'

נגד

המשיבים 1. ת'
2. ש'

החלטה

בקשה לשמיעת עדות מוקדמת

1 לפני בקשת המבקשת לשמיעת עדות מוקדמת בהתאם לתקנה 73 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט
2 - 2018 ("התקנות") עבור שני עדים - גבי י' ומר א'. עוד ביקשה, כי גביית העדות תערך בפניי בית
3 המשפט לענייני משפחה ב____.

4 רקע כללי:

5 1. ביום 10.6.2019 ניתן צו לקיום צוואתה של המנוחה ("המנוחה") מיום 9.7.2018.

6 הצוואה שהוגשה לקיום היא צוואה הודדית בין בני זוג אשר נחתמה על ידי המנוחה ועל ידי המנוח
7 ("המנוח").

8 ביום 29.3.2021 הוגשה בקשה למתן צו לקיום הצוואה ההודדית ביחס למנוח.

9 2. המבקשת והמשיבים הם אחייניה של המנוחה.

10 ביום 1.8.2021 הוגשה בקשה לביטול צו הקיום שניתן בעניינה של המנוחה והתנגדות לבקשה
11 למתן צו קיום צוואה בענייניו של המנוח.

12 לטענת המשיבים (מבקשי הביטול) הצוואה שהוגשה לקיום אינה משקפת את רצון המנוחים;

13 מצבם הרפואי של המנוח היה כזה שאינו מאפשר מסוגלות נדרשת לעריכת שינוי ביחס לרצון

14 המנוח באופן המשתקף בצוואה שהוגשה לקיום. המנוח היה שרוי בבלבול, מוחלש, בלתי יציב

15 ונתון להשפעת המבקשת.

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

ת"ע 44175-08-21 ת' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

- 1 המנוחה היתה שותה, סבלה מבעיית שמיעה, התקשורת איתה היתה בלתי אפשרית והיא לא
2 כתבה וקראה בעברית ברמת מספקת.
- 3 כן נטען, כי המנוחה היתה חולה ומצבה הלך והחמיר באופן שהשפיע על מצבה המנטלי
4 והקוגניטיבי.
- 5 עוד נטען, כי כתב היד על הודעת ביטול של צוואה קודמת משנת 2005 אינו כתב היד של המנוחה
6 אלא של המנוח; וכי בסמוך לפטירת המנוח ביצעה המבקשת פעולות מטעמו ומחקה תיעוד לכך.
7 לבסוף נטען, כי המנוח אמר לאחותה של המנוחה דברים מהם משתמע כי הופעל עליו לחץ לשנות
8 את צוואתו בשל החשש מחשיפת מידע לגביו.
- 9 3. במענה לבקשה לביטול צו קיום הצוואה נטען, כי הצוואה משקפת את רצון המנוחים וכי המבקשת
10 לא ידעה על עצם עריכת הצוואה בזמן אמת. המבקשת צרפה 8 תצהירים מעידים על כשירות
11 המצווים ורצונה הברור של המנוחה לצוות את עיזבונה למבקשת.
- 12 המבקשת עמדה על מצבו הרפואי של המנוחים, טענה כי היו צלולים עד למועד פטירתם וכי
13 החליטו לצוות את רכושם למבקשת לאור נסיבות חייה ודאגתה וטיפול בה במנוחים.
- 14 4. בסמוך להעברת ההליך לבית המשפט, הגישה המבקשת את הבקשה שלפניי לשמיעת עדות
15 מוקדמת.
- 16 5. המבקשת טענה, כי איתרה שני עדים אשר עדותם מפריכה לחלוטין את גרסת המשיבים - אחותה
17 של המנוחה, גב' י' ומר א', אחיו של המנוח.
- 18 לטענתה, מר א' הוא בן 85 שנים, וגב' י' בת 65 ומצבה הרפואי קשה. לכן, כך נטען, קיים חשש
19 סביר ומבוסס כי עד שיערך שלב ההוכחות לא ניתן יהיה לשמוע את העדים.
- 20 מאחר שהעדים תושבי _____ ולאור הקושי של העדים לצאת מהעיר מפאת הגיל ומפאת המחלה,
21 ביקשה המבקשת, כי תיגבה עדות מוקדמת בבית המשפט ב_____.
22
- 23 6. המשיבים טענו, כי יש לדחות הבקשה על כל מרכיביה. לטענתם, המבקשת לא צרפה כל אסמכתא
24 התומכת בטענות לגבי מצבם של העדים וגם התצהירים שהוגשו לא מתייחסים לענין זה.
25 עוד נטען, כי גילו של מר א' אינו יכול לעמוד בפני עצמו כנימוק להתיר עדות מוקדמת; וכי טרם
26 התקיים כל הליך מקדמי ולמעשה הבקשה הוגשה ללא דחיפות.
- 27 נוסף על כך טענו המשיבים, כי גביית עדות מוקדמת מהווה סטייה מסדרי הדין הרגילים, כאשר
לצדה חשש משמעותי בפני פגיעה חמורה בזכויותיו הדיוניות והמהותיות של הצד אשר עליו לקיים

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

ת"ע 44175-08-21 ת' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

- 1 החקירה הנגדית במסגרת העדות המוקדמת שכן טרם הוגש כתב תשובה וטרם התקיימו הליכים
2 מקדמיים.
- 3 לבסוף הפנו המשיבים לפסיקה בעניין וכן לתקנה 73(א) לתקנות, הקובעים כי עדות מוקדמת
4 תיגבה כל עוד קיים חשש סביר שלא יהיה ניתן לשמוע את העד במועד הרגיל ועמדו על כך שלא
5 הוצגו כל אסמכתאות לביסוס החשש הסביר הנדרש.
- 6 7. בעקבות החלטה שניתנה בענין זה (החלטה מיום 17.9.2021), הגישה המבקשת אישור רפואי עדכני
7 לגבי מצבה של הגב' י'.
- 8 8. ביום 5.10.2021 הורתי לצדדים לשקול עמדתם לגבי שמיעת העדים באמצעות היוועדות חזותית
9 על ידי.
- 10 המבקשת נתנה הסכמתה לכך והמשיבים התנגדו וטענו לנזק ממשי ועיוות דין. המשיבים עמדו
11 על כך שלא צורפה אסמכתא לגבי מצבו של העד וכי האסמכתא שצורפה ביחס לעדה לא מלמדת
12 על דחיפות או סכנת חיים מיידי. בנוסף טענו המשיבים, כי המבקשת ביקשה פעם אחת שגביית
13 העדות תהיה בX ופעם ב____.
- 14 **דיון והכרעה**
- 15 9. תקנה 73(א) לתקנות קובעת, כך :
- 16 **"בית המשפט רשאי בכל עת להורות על גביית עדות מוקדמת ועל אופן גבייתה, כל עוד קיים**
17 **חשש סביר שלא יהיה ניתן לשמוע את העד במועד הרגיל או אם בעלי הדין, המיוצגים כולם בידי**
18 **עורכי דין, הסכימו לכך"**
- 19 תקנה זו מחליפה את תקנה 171 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984, אשר התייחסה אף
20 היא ל"זכות לחקור עד מיד".
- 21 10. ההלכה היא, כי לבית המשפט שיקול דעת נרחב להתיר גביית עדות מוקדמת, בכל עת, לאחר הגשת
22 תביעה (רע"א 2931/03 בנק לאומי לישראל נ' ריצ'רד נורד (26.5.2003) ("ענין נורד"); תא (י-ם)
23 7123/0 פלוני נ' הרשות הפלסטינית (29.9.2008)).
- 24 11. הנסיבות המצדיקות שמיעת עדות מוקדמת הן ביתר, גיל מבוגר של העד הרלבנטי; המשמעות של
25 העדות והאם מדובר בעדות הכרחית לתיק; מצבו הרפואי של העד ומשך הזמן שיתנהל ההליך
26 כאשר מנגד נבחנת מידת הפגיעה בזכות הדיונית של הצד לחקור חקירה נגדית את אותו העד (ת.א.
27 (מחוזי מרכז) 9289-02-09 גולני נ' ד"ר משה כהן (19.4.09); (ת"א (ת"א) 37603-05-11 נרימן
28 כהנים נ. חכימיאן קמאל (22.6.2014)).

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

ת"ע 44175-08-21 ת' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

- 1 גילו של העד הוא טעם המצדיק שמיעת עדות מוקדמת (ה"פ (חי') 31439-02-19 ורדי נ' בן לולו
2 (9.2.2020); תמ"ש (נצי') 10357-11-19 ש.ט. נ' האגודה השיתופית של מושב *** (13.12.2020).
- 3 כן - "זכותו של העד או בעל הדין להקדים דיון לשמיעת העדות היא כאשר הוא חולה במצב
4 מסוכן, אשר יכול לגרום לכך כי כאשר יגיע תורו, לא יוכל להעיד עקב המתדרדרות מצבו הרפואי
5 או עקב מותו" (ת"א (ירושלים) 7123/05 פלוני נ' הרש"פ (22.8.2009)
- 6 ואף זאת - ככל שלאחר השלמת כל ההליכים המקדמיים והגשת תצהירי עדות ראשית, יהא מצב
7 העד שנתן עדותו המוקדמת כזה שמאפשר המשך חקירתו ובית משפט ישוכנע כי יש לכך מקום
8 והדבר נחוץ, הרי שניתן יהיה לזמן פעם נוספת את אותו העד לשם השלמת חקירתו ("ענין נורד").
- 9 12. בענייננו :
- 10 ראשית יובהר, כי עיון בתצהירי העדים אשר צורפו מלמדים, כי יש בהם כדי לשפוך אור על
11 הנסיבות בתיק דנן.
- 12 עדות הגב' י' :
- 13 גב' י' הינה כבת 65. מעיון באישור הרפואי עולה, כי היא חולה אונקולוגית אשר עקב מחלתה
14 והטיפול התרופתי האינטנסיבי אינה מסוגלת לנסוע מחוץ לעיר _____.
- 15 אמנם לא הובא בפניי מידע לגבי סכנת חיים או התדרדרות אפשרית אולם לאור התיאור באישור
16 הרפואי על מחלתה האונקולוגית והטיפול התרופתי האינטנסיבי, ומאחר ולא מצאתי כי מדובר
17 בפגיעה מהותית בזכויות המשיבים (כפי שאפרט להלן), החלטתי להתיר את עדותה המוקדמת.
- 18 עדות מר א' : הפסיקה ברורה בעניין מתן עדות מוקדמת כאשר העד הוא בא בימים. בנוסף, יש
19 ממש בטענות בדבר הסכנה לה חשופים בני הגיל השלישי בתקופה זו של המגיפה.
- 20 13. אשר לפגיעה בזכויות המשיבים - שמיעת עדויות העדים בשלב זה, טרם השלמת הטיעונים בנוגע
21 לצוואות וטרם הוצגו כל הראיות יוצרת מצב בו העדים נחקרים בחקירה נגדית מבלי שמלוא חומר
22 הראיות מצוי בפני המשיבים.
- 23 עם זאת, לאחר שעיינתי בתצהירים ובחנתי את הנושאים עליהם מעידים העדים, איני סבורה, כי
24 מדובר בפגיעה שאינה מידתית בזכויות המשיבים. התצהירים מתייחסים במישרין לטענות שעלו
25 בבקשה לביטול הצו ועל פניו לא מדובר בטענות שקשורות קשר ישיר למסמכים המצויים בידי
26 הצדדים או בידי צדדים שלישיים.
- 27 יובהר, כי אם ניתן יהיה להעיד את העדים פעם נוספת בהמשך ההליך והמשיבים יעמדו על כך,
28 ניתן יהיה להורות זאת והשלמת החקירה תתאפשר במידת הצורך.

בית משפט לענייני משפחה בחדרה

ת"ע 44175-08-21 ת' ואח' נ' האפוטרופוס הכללי מחוז חיפה והצפון ואח'

- 1 14. לאור האמור, לאחר ששקלתי את ההלכות הנוהגות; את הנושאים עליהם מעידים העדים; את
2 הטענה לגבי מצבה הרפואי של העדה ולגבי גילו של העד; ואת היכולת להורות - ככל שהנסיבות
3 יאפשרו זאת - על השלמת חקירתם של העדים החלטתי להיעתר לבקשה ולאפשר שמיעת עדותם
4 המוקדמת.
- 5 15. אני סבורה שיש להורות על שמיעת העדים בבית משפט אחר, שכן יש משמעות להתרשמותי
6 מהעדים ולניהול ההליך בפניי. על כן, לאחר ששקלתי את העובדה שהעדים מתגוררים ב____
7 אני מורה, כי חקירתם הנגדית תתבצע בהיוועדות חזותית.
- 8 16. אני קובעת דיון ביום 30.12.2021 בשעה 12:00. בפתח הדיון ישמעו ב"כ הצדדים ותינתנה הוראות
9 לגבי קידום ההליך.
- 10 העדים ישמעו החל מהשעה 12:30 ולחקירתם מוקצה פרק זמן שלא יעלה על שעה (סך הכל).
11 ב"כ המבקשת מופנים למזכירות על מנת לקבל הנחיות בדבר ההערכות לקיום הדיון בהיוועדות
12 חזותית.
- 13 **המזכירות תקבע את מועד הדיון ביומן ותדאג לתיאום האולם המתאים לשמיעת הדיון.**
14 **אני מתירה לפרסם את החלטה בהשמטת כל פרט מזהה.**
- 15
16 ניתנה היום, כ"ה חשוון תשפ"ב, 31 אוקטובר 2021, בהעדר הצדדים.
17

יפנת שקדי שץ, שופטת

18
19